

י"א סיון, תשי"ע
24 מאי, 2010

בענין:

ד"ר בעז לב, המשנה למנכ"ל משרד הבריאות באמצעות באת כחו
עו"ד שני בצלאל מלשכת היועצת המשפטית, משרד התובעת הראשית,
משרד הבריאות, ירושלים

תקובל

- נגד -

ד"ר רונן אריאן ת.ו.ו. רופא מורשה, בעל רשיון מס' ~~1000~~
באמצעות באת כוחו עו"ד פנינת ינאי

הנקבל

דין וחשבון

לפי סעיף 44 לפקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז - 1976

1. הקובלנה -

ביום 4.6.2007 הגיש ד"ר בעז לב המשנה למנכ"ל הכללי של משרד הבריאות, קובלנה נגד ד"ר רונן אריאן ת.ו.ו. רופא מורשה, בעל רשיון מס' ~~1000~~ (לחלן - חנקבל), בשל חרשעתו בעבירה פלילית שלא לפי פקודת הרופאים כאמור בסעיף 41(5) לפקודת הרופאים, דחינו, הרשעתו (על פי הודאתו) בעבירות לפי פקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 כלהלן:
שש עבירות של חשמת חכנסות מדו"ח לפי סעיף 220(1) לפקודת מס חכנסה;
שש עבירות של תרשומת כוזבת בדו"ח לפי סעיף 220(2) לפקודת מס חכנסה;
שש עבירות של שימוש במירמה, ערמה ותחבולת לפי סעיף 220(5) לפקודת מס חכנסה.

2. הוועדה -

שר הבריאות מינה אותנו להיות ועדה שתדון בקובלנה (לחלן - הוועדה).
הוועדה התכנסה לדון בקובלנה האמורה בסעיף 1 לעיל (לחלן - הקובלנה) ביום 2.5.2010, והופיעו בפניה עו"ד שני בצלאל, ב"כ חקובל, חנקבל ובאת כוחו עו"ד פנינת ינאי.

3. האירועים ברקע הקובלנה -

כאמור בסעיף 1 לעיל, חנקבל חרשע על פי חודאתו בעבירות של חשמת חכנסות מדו"ח, תרשומת כוזבת בדו"ח ושימוש במירמה, ערמה ותחבולת. ואת משום שנשנים 1996-2001 מסר בדוחות שהגיש למס חכנסה תרשומת

כוזבת לפי הכנסתו נובעת ממשכורתו כרופא בקופת חולים ומשותפות הבית שהפעילה מעון לחוסים במחלות נפש, והעלים הכנסות בסכום כולל של 690,521 ₪, מתוכם סכום של 420,300 ₪ שקיבל עבור מתן שירותי רפואה לתלמידים בשיבת כרם דיבנה, וסכום של 270,221 ₪ שקבל ממשרד השכון במסגרת שותפות הבית לעיל. במשך כל אותן שנים לא דיווח הנקבל לפקיד השומה כי ביתו משמש לעיסוקו כעצמאי וניהל פנקסי חשבוניות רק באופן חלקי.

בבית המשפט השלום ברחובות, בת.פ. 2613/05, נגזר על הנקבל עונש של 5 חודשי מאסר לריצוי בפועל, שנת מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, ותשלום קנס בסך 18,000 ₪.

הנקבל הגיש ערעור על גזר הדין לבית המשפט המחוזי מרכז בתיק ע"פ 5829-02-08 (חמדינה גם היא הגישה ערעור בטענה כי הקנס שהוטל נמוך ביחס לגובה העלמות המס). בית המשפט המחוזי קבל ביום 13.7.2008 את ערעורו של הנקבל, וקבע כי עונש המאסר יועמד על ששה חדשים, אך זה ירוצה בעבודות שירות. בהסכמתו, חוגגל הקנס והועמד על 50,000 ₪.

ההליך בפני הוועדה -

4.

בעת הדיון ביום 2.5.2010 בקשה באת כוח הקובל לתקן את כתב הקובלנות, כך שיוספ בו סעיף 4 המפרט את נזר דינו של בית המשפט המחוזי בערעורו של הנקבל (המשך הסעיפים שונים בהתאם).

לא חיתה מחלוקת בין הצדדים, כי לאור החרשעה בעבירה פלילית יש מקום למתן צו בדבר נקיטת אמצעי משמעת כאמור בסעיף 41 לפקודת הרופאים, ובאי כוח שני הצדדים טענו, איפוא, אך לגבי סוג אמצעי המשמעת שיש להשית על הנקבל בצו.

עו"ד בצלאל, ב"כ הקובל, טענה, כי בעבירות משמעת האינטרס הציבורי עולה כמה מונים על נסיבות מקלות בעניינו של הנקבל, ועל כן על הוועדה לתת משקל לאינטרס זה, לצורך לשמור על תדמיתם של הרופאים בעיני הציבור כאנשי מקצוע מחויבים המשמשים כנאמני הציבור בהעברת מידע, זאת תוך הפניה לדברים שנאמרו על ידי שופטות הרוב ב בע"א 10979/04 ליביו לאור נ. שר הבריאות (פ"ד נט(6) 357).

לדבריה, גם לאור האמור בעניין ליביו לאור לעיל, אין לגזור גזירה שווה מההקלה בעונשו של הנקבל במשפטו הפלילי (ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות במקום ריצוי מאסר בפועל), ואף שמדובר בעבירות של העלמות מס, הרי אין להקל בהן ראש, והריתן ככל עבירה אחרת. גבי בצלאל הנישה שתי החלטות של כבי השופט זילר בקשר לעבירות משמעתיות של הרופאים ד"ר נעמי גולדברג (סומן כמוצג ת/1) וד"ר עמנואל ורטניק (סומן ת/2), ומאוחר יותר, לאור בקשת הוועדה וב"כ הנקבל, חוגשו גם המלצות הוועדה בעניינם (לא סומנו).

עו"ד ינאי, ב"כ הנקבל, שלדבריה "מסכימה עם כל מילה שאמרה חברתי בעניין משוכלות שהיא טענה", הביעה עמדה שהמקרה של הנקבל שונה בתכלית חשינו.

לדבריה, עבירות מס נמצאות בשוליים במסגרת הפסיקה המשמעתית, מה גם שלא מדובר בעבירות מס "קלאסיות", רגילות, והנקבל הורשע על פי הודאתו, ולא לאחר שחתנחל דיון בבית המשפט.

גבי ינאי פרשה לפני הוועדה את סיפור חייו של הנקבל, שנולד וגדל באיראן, היה ציוני מנערותו, הגיע לארץ בגפו, למד רפואה, ובחר לגור, לעבוד ולגדל משפחתו בעיירת פיתוח (יבנה), שם חיז הרופא הקהילתי והיחיד בעיירה שמאכלסת משפחות מצוקה, אף שיכול היה להגיע למחוזות אחרים. משהחלט על ידי הגורמים המקצועיים על הקמת חוסטלים לחולי נפש היוצאים מאשפוז, העמיד הנקבל את ביתו לצורך הקמת חוסטל, וקבל תשלום ממשרד הבריאות וממשרד השכון.

בעוד שעל התשלום ממשרד הבריאות דיווח הנקבל לשלטונות המס, הוא לא עשה כן לגבי התשלום ממשרד השיכון (תשלום המיועד למימון שכר דירה של

החוסים), וזאת תוך השענות על עיצה מוטעית שקבל לפי הנטען, מאנשי מקצוע.

לפיכך, טענת ב"כ הנקבל היא, שמדובר ב"עבירת מס של בורות", שאין בה כדי לפגוע באימון הציבור ברופאים.

העבירה השניה נובעת משירותים רפואיים שנתן הנקבל לנערים תושבי תו"ל בישיבת כרם דיכנה תמורת תשלום חודשי קבוע של \$20, תוך שהוא נושא בעצמו, לפי הנטען, בהוצאות, ואמנם מוסכם שהיתה בעיה בדיווח אך נטען כי ההתרשלות בעניין זה היתה של מי שניהל את כספיו של הנקבל.

לטענת ב"כ הנקבל, בסופו של יום מדובר בהעשרת הקופה הציבורית, שכן הנקבל שילם סכום של 290,000 ₪ שנקבעו לו על ידי שלטונות המס, בלי שנוכו הוצאות.

גב' ינאי בקשה לאבחן המקרים שהוגשו מטעם הקובל מן המקרה של הנקבל, שהוא אדם נורמטיבי שאין לו עבר פלילי, תרם מכישוריו לחברה, טיפל בחיסים, ומן הראוי שתדמה זו תלקח בחשבון, כפי שנקלחה בחשבון בבית המשפט המחוזי שחתערב בגור הדיון (פרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי ופסק דינו הוגשו לוועדה במהלך הדיון) (לא סומנו) וגב' ינאי חגשה את הערעור לבית המשפט המחוזי (סומן 1/1).

לבקשתה יש להתחשב בכך שנקבל חפסיק עבודתו בקופת חולים, שהכנסתו כעת דלה, הוא מפרנס יחיד, ובעת שביצע את עבודתו חשירות לא עבד. לפיכך נתבקשה הוועדה שלא להתלות את רשיונו של הנקבל.

לאחר דברי באת כוחו השמיע הנקבל עצמו את דבריו, תוך שהוא גם משיב לשאלות חברי הוועדה, ותוך הצגת מצוקתו וחקושי במצבו האישי והכלכלי, ובאת כוחו חזרה וחשלימה את דבריה תוך התיחסות לדבריו.

לקראת סיום הדיון בקשה ב"כ הנקבל לפסול את חברת הוועדה, נציגת היועץ המשפטי לממשלה, עו"ד אלטשולר, ולתת החלטת בהרכב חסר, וזאת בתגובה לשאלה שהפנתה עו"ד אלטשולר לאור אי התאמה בין דברים שנאמרו על ידי הנקבל באשר לגיל ילדיו לבין חאמור לגביהם בערעור 1/1. גב' ינאי הביעה תרעומת על כך שעו"ד אלטשולר "לא חפסיקה לסמן בערעור" ואמרה שהיא חשה אי נוחות גדולה מאד, לאחר שקדם לכן הביעה תחושה של עוינות מצד עו"ד אלטשולר.

עו"ד בצלאל התנגדה לבקשה מן הטעם שצריכות להיות סיבות כבדות משקל לפסילת הרכב, בציינה במאמר מוסגר, שלא תהיה זו הפעם הראשונה בחליף זה.

5. החלטת הוועדה

הוועדה דוחה את בקשת ב"כ הנקבל לפסול את חברת הוועדה עו"ד אלטשולר, ולתת החלטת בהרכב חסר, וזאת מבלי להביע עמדה לגבי סמכות הוועדה ליתן החלטת בהרכב חסר.

זכותו, וחובתו, של חבר ועדה לברר נקודות ונושאים העולים אגב דיון בקובלנה משמעתית ואשר יש לו שאלות לגביהם, והדבר נעשה כדבר שבשגרה בדיונים אלה. על אחת כמה וכמה כאשר מתגלות סתירות בין טענות או עובדות חנופרשות בפני הוועדה. וודאי שזכותו של חבר ועדה לסמן לעצמו סימנים במסמכים חמוגשים לוועדה.

לא נשאל או הוער במהלך הדיון על ידי מי מחברי הוועדה, דבר שאינו קשור לתוכן הדברים שהובאו בפני הוועדה, ולא הופגנה כלפי ב"כ הנקבל או כלפי הנקבל עצמו כל עוינות.

לבקשה לפסלות עו"ד אלטשולר אין כל בסיס המצדיק פסילה, ותחושותיה הסובייקטיביות של ב"כ הנקבל אינן מחוות בסיס לפסילת חבר ועדת משמעת.

לפיכך החלטנו כאמור לדחות בקשתה.

לגופו של עניין, הוועדה אינה מוצאת כי יש לחקל ראש בעבירות המס של הנקבל, ואינה סבורה כי עבירות מס נמצאות בשוליים במסגרת חפסיקה

המשמעותית. הועדה אינה מקבלת טענת הנקבל כי לא מדובר בעבירות מס "קלאסיות".

מן החומר שנפרש בפני הועדה, הועדה מתרשמת כי מדובר בעבירות מס רגילות של אדם החי בארץ שנים רבות, אדם שלמד חלק מלימודי הרפואה שלו בישראל (כפי שמסר בתשובה לשאלת יו"ר הועדה), ובה הוא עובד במשך כל הקריירה הרפואית שלו. סביר שאדם כזה יודע שהכנסות מעבודה מחויבות בדיווח ובתשלום מס הכנסה, וכך אכן עשה הנקבל לגבי חלק מהכנסותיו הנוספות (שלא מעבודתו כשכיר בקופת חולים). אלא שהוא בחר לדווח ולשלם את המס רק לגבי חלק מהכנסותיו, ולגבי חלק לא מבוטל לא עשה כן.

לא מדובר במעידה חד פעמית, אלא באי דיווח והעלמה שיטתית של הכנסות במשך שש שנים, וכאמור, בסכום של מבוטל של קרוב ל-700,000 ₪ (קר, יותר מ-100,000 ₪ לשנה בממוצע).

גם בית המשפט המחוזי, אף שחקל בעונשו של הנקבל בכך שאפשר לו לרצותו (בתוספת חודש) בעבודות שירות, לא הקל ראש במעשיו של הנקבל באומר:

"אף אנו איננו מקלים בהתנהגותו של המערער נשוא הערעור ואיננו מוכנים לראות בה משום התנהגות חד פעמית או מעידה לא מודעת שכן מדובר בהעלמת הכנסות שנמשכה על פני שנים ורק לאחר שנפתחה חקירה נגד המערער הוא גילה את סגור ליבו ודיווח על כל הכנסותיו, מבלי שדיווח על הוצאות שנגרמו לו במהלך עבודתו שבקשר אליה השמיט הכנסות" (סעיף 7).

אכן, בית המשפט המחוזי החליט לחקל בעונשו של הנקבל במסגרת ההליך הפלילי, תוך התחשבות בנסיבותיו האישיות, אך לדעתנו, אין בהכרח ללמוד מכך לגבי צעדי המשמעת שיש לנקוט כלפי הנקבל במסגרת חזין המשמעתי.

דיווח אמת על ידי רופא היא מאושיית המקצוע, שכן האמון ברופאים וברישומיהם הוא הבסיס לפעילותם של גופים ורשויות האמונים על בריאותה של האוכלוסייה, לרבות מתן טיפול רפואי בחולים.

דיווח שאינו דיווח אמת, כמו גם דיווח חלקי או לא מדויק, באופן שיטתי במשך שנים רבות, אף אם אין הוא בתחום הרפואה, מעורר חשש לגבי דיווחים גם בתחום הרפואה.

בכך יש כדי לפגוע באמון הציבור ברופאים ובמקצוע הרפואה, ולכך עלולח לחיות השלכת אף על התנהלות מקצועית רפואית של העוסקים במקצוע חיוני זה.

לכך התייחס גם בית המשפט העליון בע"א 10979/04 ליביו לאור לעיל בדברי השופטת פרוקציה כעמי 364:

"השמירה על טוהר המידות בתחום עיסוק זה איננה מסתכמת בדאגה לתקינות פעולתה של המערכת הרפואית ביחסה לרשויות הציבוריות האחרות, ובכלל זה ובשמירה על אמון הציבור בה. נקיין כפיו של העוסק ברפואה וטוהר פעולתה של המערכת הם תנאי הכרחי גם לקיומה של רמה רפואית-מקצועית ראויה המקרינה במישרין על שלום האדם ועל חיי אדם".

לפיכך, השיקול המרכזי כפי שקבע בית המשפט, כפי שיובא להלן, הוא האינטרס שיש לציבור בשמירה על רמתו ועל כבודו של מקצוע הרפואה ועל אמון הציבור ברופאים, ומפני אינטרס זה נסוגות הנסיבות האישיות של הרופא, אף אם באלח יש כדי לחשפיע על מידת עונשו בחליך הפלילי.

כדברי השופטת חיות בעניין ליביו לאור לעיל בעמי 362:

"השיקול המרכזי בהליכים המשמעתיים שבנידון הינו השיקול של חגנה על האינטרס שיש לציבור בשמירה על רמתו ועל כבודו של מקצוע הרפואה ועל אמון הציבור ברופאים.... לפיכך נפסק כי בהליכים ממין זה השיקול המרכזי שעל הגורם המחליט לשוות לגד ענינו הוא אינטרס הציבור, ואילו השיקולים הספציפיים הנוגעים לעברייין המשמעת העומד בפניו הם עניין משני שיש לשקלו, אם בכלל....."

וכדברי השופטת פרוקצ'יה בהמשך:
" כן מוסכמת עלי הגישה שלפיה האינטרס חציבורי מחייב הגנה תקיפה על
טוהר מידות בתחום העיסוק ברפואה".

וכך, לא בכדי, תנאי לזכאות לקבל רשיון לעסוק ברפואה, הוא שעל האדם
להיות "אדם הגון" (סעיף 4(א)(1) לפקודת הרופאים).

לאור כל האמור לעיל, דעתנו היא שאין להסתפק בצעד משמעותי קל, כמבוקש
על ידי הנקבל, אלא יש במקרה זה מקום לתגובת קשה ומרתיעה, של הנקבל
עצמו ושל עמיתיו הרופאים ואנו ממליצים על חתלת רשיונו של הנקבל.
תוך התחשבות בנסיבותיו האישיות של הנקבל, אנו ממליצים בפני שר
הבריאות להפעיל את הסמכות המסורה לו ולהתלות את רשיונו של הנקבל
ד"ר רונן אריאן, לשישה חדשים.

פרופ' יעקב גוזל חבר נציג הסתדרות הרופאים	פרופ' זיאק מישל יו"ר	עיריית אלטשולר, עו"ד נציגת היועץ המשפטי לממשלה
--	-------------------------	---

24/08 2010 08:08 FAX